

31.5.2021

Dnro 20516/03.04.04.04.10/2020

Asia Valitus kunnallisasiassa

Valittajat Maarit Koivisto, Kari Leppäjoki ja Minna Nummela, kaikki Loimaalta

Päätös, josta valitetaan

Loimaan kaupunginvaltuusto
16.11.2020

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2022–2023 taloussuunnitelman.

Valitus

Valtuuston päätös on kumottava siltä osin kuin valtuusto on hyväksynyt Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2022–2023 -asiakirjan sivut 111 ja 112. Päätöksen täytäntöönpano on tältä osin kiellettävä, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2022–2023 -asiakirjan sivulla 111 on todettu, että ”Toimitilat mitoitetaan mahdollisimman kustannustehokkaasti. Tyhjästä rakennuksista ja tiloista pyritään luopumaan rakennusten ylläpito-ohjelman (YPO) mukaisesti joko myymällä, purkamalla tai vuokraamalla ne pitkäaikaisesti ulkopuolisille toimijoille. Lapidus hallin alasajo”.

Lisäksi asiakirjan sivulla 112 on todettu, että ”Talouden tasapainotus vuodelle 2021: Tilojen käytön tehostaminen. Rakennusten ylläpito-ohjelman mukaiset tilojen käytön tehostamiset (Lapidus hallin käytöstä poistaminen). Yhteensä 65 000 euroa. Kiinteistöjen ja rakennusten sekä niihin liittyvien alueiden, koneiden ja laitteiden ylläpidon sekä talvikunnossapidon tarkistaminen osana palveluverkkomuutoksia. Yhteensä 156 000 euroa. Kaikki yhteensä 221 000 euroa.”

Edellä mainittuihin kohtiin sisältyvä viittaus rakennusten ylläpito-ohjelmaan on liian epämääräinen. Ylläpito-ohjelmaa ei ole saatettu valtuustolle edes tiedoksi. Käsiteltäessä talousarviota valtuustossa ei rakennusten ylläpito-

ohjelmasta ollut tehty kaupunginhallituksessa mitään päätöksiä. Ylläpito-ohjelman valmistelutilanne oli 11.2.2019 ja 28.10.2019 merkitty kaupunginhallituksessa tiedoksi ja 12.10.2020 asia oli jätetty kaupunginhallituksessa pöydälle. Valtuusto ei voi talousarviokäsittelyn yhteydessä antaa näin laajaa mandaattia kaupunginhallitukselle toteuttaa asiakirjaa, jonka sisällöstä valtuutetuille ei ole annettu tietoa. Menettely rikkoo kuntalain 83 §:ssä säädettyä tietojensaantioikeutta. Ylläpito-ohjelma toimitettiin valtuutetuille 30.11.2020 kaupunginhallituksen käsittelyn jälkeen, mutta tuossakaan kaupunginhallituksen kokouksessa ohjelmaa ei hyväksytty, vaan merkittiin vain valmistelutilanne tiedoksi.

Valtuuston käsittelyssä valtuutettu Maarit Koivisto teki kannatetun muutosesityksen, jonka mukaan edellä mainituista talousarvion kohdista poistetaan viittaukset rakennusten ylläpito-ohjelmaan ja Lapidus-halliin. Muutosesityksen jälkeen kaupunginjohtaja Jari Rantala käytti valtuustossa puheenvuoron, jossa hän perusteli, ettei esitettyjä muutoksia voi tehdä, sillä Lapidus-hallin purkamisesta on olemassa jo valtuuston päätös. Valtuusto ei kuitenkaan ole tehnyt tällaista päätöstä, koska koko asia ei aiemmin ole ollut valtuuston käsiteltävänä. Valtuutettu Koiviston huomautettua asiasta korjasi kaupunginjohtaja, että kyse oli kaupunginhallituksen päätöksestä 28.10.2019. Kaupunginhallituksen pöytäkirjan mukaan tuolloin ei kuitenkaan ole tehty Lapidus-hallia koskevaa päätöstä, koska rakennusten ylläpito-ohjelma on merkitty vain tiedoksi. Asiassa on tutkittava, onko kaupunginjohtaja Rantalan toiminta kokouksessa ollut lainmukaista.

Valtuutettu Olavi Ala-Nissilä esitti valtuutettu Koiviston muutosesityksen hylkäämistä perustellen asiaa kaupunginjohtajan kokouksessa antamalla tiedolla. Valtuusto hylkäsi muutosesityksen äänin 26–17. Valtuutettu Ala-Nissilän esitys muutosesityksen hylkäämisestä perustui kaupunginjohtaja Rantalan valtuustossa antamaan virheelliseen tietoon, jonka mukaan Lapidus-hallista olisi tehty purkupäätös.

Tasapuolisuuden näkökulmasta on ongelmallista, että vain Lapidus-halli nostetaan rakennusten ylläpito-ohjelmasta talousarvioon, mutta mitään muuta kaupungin kiinteistöä ei. Lapidus-hallissa toimii kaupungin omia työllisyyspalveluita ja lisäksi hallissa on vuokralla Loimaan seudun työttömät ry ja Loimaan seudun työttömien tuki ry. Kiinteistössä toimii myös Loimi-Hämeen jätehuollon tekstiilijätteen lajittelu ja kierrätys. Hallin toimijoille on luvattu osoittaa uudet toimitilat Lapidus-hallin tilalle. Näitä tiloja on etsitty vuoden 2020 ajan, mutta kaupungilla ei ole ollut osoittaa korvaavia tiloja. Päätös Lapidus-hallin alasajosta ennen kuin korvaavat tilat ovat olemassa on pätemätön eikä toteuta kuntalain 8 §:n 2 momentin mukaista järjestämisvastuuta.

Asian käsittely ja selvittäminen

Valittajat ovat täydentäneet valitustaan videotallenteella kaupunginvaltuuston kokouksesta.

Kaupunginhallitus on antanut lausunnon.

Hallinto-oikeus on 22.3.2021 antamallaan välipäätöksellä nro H253/2021 hylännyt täytäntöönpanon kieltämistä koskevan hakemuksen.

Valittajat ovat antaneet vastaselityksen, jossa he ovat muun ohella esittäneet, että kaupunginjohtaja Rantala on ollut esteellinen laatimaan Loimaan kaupungin lausunnon valitukseen ja että kaupunginjohtajan antama lausunto tulisi jättää huomioimatta ja hallinto-oikeuden tulisi pyytää Loimaan kaupungilta riippumattoman tahon laatima lausunto asiassa.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää oikeudenkäyntiä koskevat vaatimukset.

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Ratkaisun perustelut

Oikeudenkäyntiä koskevat vaatimukset

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 35 §:n mukaan hallintotuomioistuimen on huolehdittava oikeudenkäynnin johtamisesta.

Saman lain 37 §:n 1 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan hallintotuomioistuimen on huolehdittava siitä, että asia tulee selvitettyksi.

Saman lain 42 §:n 1 momentin mukaan päätöksen tehneen viranomaisen on hallintotuomioistuimen pyynnöstä annettava selostuksensa asiasta, vastattava oikeudenkäynnin osapuolen esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausuttava esitetystä selvityksestä.

Saman lain 79 §:n toisen virkkeen mukaan hallintotuomioistuimen tulee harkita kaikkia esiin tulleita seikkoja ja päättää, mihin seikkoihin ratkaisu voidaan perustaa.

Valittajat ovat vastaselityksessään esittäneet, että kaupunginhallituksen hallinto-oikeudelle antama lausunto tulee jättää ottamatta huomioon, koska kaupunginjohtaja Rantala on ollut esteellinen laatimaan lausunnon, ja että hallinto-oikeuden tulee pyytää kaupungilta uusi riippumattoman tahon laatima lausunto.

Hallinto-oikeus toteaa, että hallinto-oikeus harkitsee oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 79 §:ssä tarkoitettulla tavalla itse, mikä merkitys kaupunginhallituksen antamalle lausunnon on asiassa annettava osana asiassa muutoin saatua selvitystä. Asiassa ei ole tarpeen hankkia asian selvittämiseksi kaupunginhallitukselta uutta lausuntoa.

Pääasia

Sovellettavat säännökset

Kuntalain 135 §:n 2 momentin mukaan kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Kuntalain 14 §:n 1 momentin mukaan kunnassa on valtuusto, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Pykälän 2 momentin 3 kohdan mukaan valtuusto päättää talousarviosta ja taloussuunnitelmasta.

Kuntalain 93 §:n mukaan kunnanhallituksen on valmisteltava valtuustossa käsiteltävät asiat lukuun ottamatta asioita, jotka koskevat valtuuston toiminnan sisäistä järjestelyä taikka jotka tilapäinen valiokunta tai tarkastuslautakunta on valmistellut.

Kuntalain 110 §:n 1 momentin mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Pykälän 4 momentin mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Pykälän 5 momentin mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Asiassa saatu selvitys

Valtuuston kokous 16.11.2020

Pöytäkirja

Valtuuston pöytäkirjasta ilmenee, että valtuutettu Maarit Koivisto on tehnyt vuoden 2021 talousarviota ja vuosien 2022–2023 taloussuunnitelmaa valtuustossa käsiteltäessä elinympäristövaliokuntaa koskevassa osiossa pohjaehdotuksesta poikkeavan kannatetun muutosehdotuksen, jonka mukaan talousarvioehdotuksen sivulla 111, Muut olennaiset perustelutiedot / Toimitilat -kohta muutetaan muotoon ”Toimitilat mitoitetaan mahdollisimman kustannustehokkaasti. Tyhjistä rakennuksista ja tiloista pyritään luopumaan joko myymällä, purkamalla tai vuokraamalla ne pitkäaikaisesti ulkopuolisille toimijoille.” Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä kaupunginhallituksen

pohjaehdotus on saanut 26 ääntä ja valtuutettu Koiviston muutosehdotus 17 ääntä. Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja on todennut kaupunginhallituksen pohjaehdotuksen tulleen hyväksytyksi.

Pöytäkirjasta ilmenee lisäksi, että valtuutettu Koivisto on tehnyt edelleen elinympäristövaliokuntaa koskevassa osiossa pohjaehdotuksesta poikkeavan kannatetun muutosehdotuksen, jonka mukaan talousarvioehdotuksen sivulla 112, Talousarviovaikutukset ja talouden tasapainotukseen liittyvät perustelut / Talouden tasapainotus vuodelle 2021 / 2. kohta muutetaan muotoon ”Tilojen käytön tehostaminen. Yhteensä 65 000 euroa. Kiinteistöjen ja rakennusten sekä niihin liittyvien alueiden, koneiden ja laitteiden ylläpidon sekä talvikunnossapidon tarkistaminen osana palveluverkkomuutoksia. Yhteensä 156 000 euroa. Kaikki yhteensä 221 000 euroa.” Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä kaupunginhallituksen pohjaehdotus on saanut 26 ääntä ja valtuutettu Koiviston muutosehdotus 17 ääntä. Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja on todennut kaupunginhallituksen pohjaehdotuksen tulleen hyväksytyksi.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja on lisäksi todennut, että valtuutettu Koivisto oli sisällyttänyt edellä mainittuihin muutosehdotuksiinsa ehdotuksen, jonka mukaan kiinteistöjen ylläpito-ohjelma saatetaan valtuuston käsiteltäväksi sen valmistuttua. Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja on tiedustellut valtuutetuilta, voidaanko tämä yksimielisesti hyväksyä, ja se hyväksyttiin.

Videotallenne

Valtuuston kokous 16.11.2020 on videoitu ja valittajat ovat toimittaneet videotallenteen osaksi valitusasiakirjoja. Videotallenteesta ilmenee, että valtuutettu Koivisto on perustellut edellä mainittuja muutosehdotuksiaan muun muassa sillä, että valtuusto ei ole saanut tiedokseen rakennusten ylläpito-ohjelmaa eikä sellaista ole vuonna 2020 edes tehty, joten ylläpito-ohjelmaan ei voi valtuuston päätöksessä viitata, sekä sillä, että rakennusten ylläpito-ohjelmasta on nostettu talousarvioon ainoastaan Lapidus-halli, muttei muita kaupungin kiinteistöjä, mikä on tasapuolisuuden kannalta ongelmallista. Valtuutettu Koiviston tehtyä muutosehdotuksensa, on kaupunginjohtaja käyttänyt omalta istumapaikaltaan puheenvuoron, jonka sisällöstä ei saa kokonaisuudessaan selvää äänitysteknisistä syistä. Puheenvuorosta kuitenkin on kuultavissa, että kaupunginjohtaja on kertonut rakennusten ylläpito-ohjelman olevan kaupunginhallituksen vuosi sitten hyväksymä. Valtuutettu Lauri Tiainen on kannattanut valtuutettu Koiviston muutosehdotusta. Valtuutettu Kari Leppäjoki on pitämässään puheenvuorossa kannattanut valtuutettu Koiviston muutosehdotusta sekä todennut, että kaupunginhallitus ei ole vielä käsitellyt Lapidus-hallia koskevaa asiaa loppuun, koska rakennusten ylläpito-ohjelma on jäänyt kaupunginhallituksessa pöydälle, joten asia ei voi olla vielä talousarviossa. Tämän jälkeen kaupunginjohtaja on pitänyt uuden puheenvuoron puhujakorokkeelta, jossa hän on todennut, että voimassa oleva kiinteistöjen ylläpito-ohjelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa viime vuoden lopulla, ja tuossa ohjelmassa Lapidus-hallia koskevana toimenpiteenä

on purkaminen ja myynti, joka on siis ollut päätettynä jo viime vuonna. Kaupunginjohtaja on edelleen todennut, että kaupungin hallintosäännön mukaan toimivalta rakennusten ylläpito-ohjelman päivittämisessä ja kiinteän omaisuuden myymisessä on kaupunginhallituksella. Kaupunginjohtajan puheenvuoron jälkeen käytetyissä puheenvuoroissa on muun muassa kysytty, missä valtuuston kokouksessa voimassa oleva rakennusten ylläpito-ohjelma on toimitettu tiedoksi valtuustolle. Kaupunginjohtaja on todennut, että voimassa oleva kaupunginhallituksen päätös ylläpito-ohjelmasta on tehty 28.10.2019. Lisäksi kaupunginjohtaja on todennut, että vuoden 2020 osalta kaupunginhallitus on käsitellyt elinympäristövaliokunnan esitystä, mutta asia ei ole vielä edennyt kaupunginhallituksessa päätökseen. Edelleen käydyssä keskustelussa on valtuutettu Hanna-Mari Piironen puheenvuorossaan todennut, että kaupunginjohtaja totesi aiemmassa puheenvuorossaan virheellisesti, että kaupunginvaltuusto olisi hyväksynyt rakennusten ylläpito-ohjelman, vaikka sen on hyväksynyt kaupunginhallitus. Tämän jälkeen keskustelun loputtua valtuuston puheenjohtaja on todennut, että näin on tullut oikaistuksi kaupunginjohtajan vahingossa mainitsema seikka siitä, että kaupunginvaltuusto olisi hyväksynyt ylläpito-ohjelman.

Kaupunginhallituksen lausunto hallinto-oikeudelle

Kaupunginhallitus on antamassaan lausunnossa muun ohella todennut, että Loimaan kaupungin rakennusten ylläpito-ohjelma on asiakirja, jossa linjataan kaupungin rakennusten käyttö- ja korjaustaso tulevana vuosina. Kaupunginhallitus on vuosittain ohjannut kiinteistöjen ja toimitilojen tarvearviointia sekä niiden käyttöä ja kunnossapitoa kiinteistöjen ylläpito-ohjelmalla.

Valitukseen liittyvä Lapidus-halli on kaupunginhallituksen päätöksen 28.10.2019 liitteen mukaan vuoden 2018 osalta merkitty kohtaan 3 eli heikkenevä strategia (tuleva käyttö epäselvä, korjataan vain kaikkein välttämättömimmät viat) ja vuoden 2019 osalta kohtaan 4 eli myyntiä/purkua odottava (ei korjaustoimia). Kaupunginhallitus on käsitellyt ylläpito-ohjelman päivitystä 12.10.2020, jolloin kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle. Valtuuston valituksenalaisen päätöksen jälkeen kaupunginhallitus on 30.11.2020 käsitellyt ylläpito-ohjelman päivitystä, jolloin kaupunginhallitus on tehnyt seuraavansisältöisen päätöksen: ”Kaupunginhallitus totesi rakennusten ylläpito-ohjelman tiedokseen. Tekninen ja ympäristöpalveluala valmistelee myynti- ja purkukohteiden toimeenpanoa. Jatkovalmistelussa sekä osana taloussuunnitelmaa varaudutaan myös mahdollisiin purkukuluihin ja tasearvojen alaskirjauksiin. Rakennusten ylläpito-ohjelma toimitetaan tiedoksi myös valtuutetuille.”

Kaupungin hallintosäännön 26 §:n mukaan elinympäristövaliokunnan tehtävänä on järjestää ja huolehtia kaupungin oman rakennustoiminnan ja kiinteistöjen ylläpidon palveluista ja tehtävistä. Hallintosäännön 63 §:n mukaan kunnan omaisuuden luovuttamisesta ja vuokraamisesta päättää kaupunginhallitus valtuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti.

Lausunnossa on edelleen todettu, että nyt kysymyksessä olevaa asiaa valtuustossa 16.11.2020 käsiteltäessä kaupunginjohtaja käytti puheenvuoron yksityiskohtaisen keskustelun aikana. Puheenvuorossa kaupunginjohtaja käytti virheellisesti sanaa kaupunginvaltuusto tarkoittaessaan kaupunginhallituksen aiemmin 28.10.2019 rakennusten ylläpito-ohjelmaa koskevaa asian käsittelyä. Kaupunginjohtaja korjasi sanavirheen yksityiskohtaisen keskustelun aikana.

Rakennusten ylläpito-ohjelma

Kaupunginhallitus on 12.10.2020 käsitellyt rakennusten ylläpito-ohjelmaa. Kaupunginhallituksen pöytäkirja on laadittu juoksevaan muotoon siten, että pöytäkirjasta näkyy asian edeltävä käsittely elinympäristövaliokunnassa 29.1.2019, kaupunginhallituksessa 11.2.2019 ja 28.10.2019 sekä elinympäristövaliokunnassa 22.9.2020.

Elinympäristövaliokunnan päätöksen 29.1.2019 valmistelutekstissä on muun ohella todettu, että kyseessä on strateginen asiakirja, jossa linjataan kaupungin rakennusten käyttö- ja korjaustaso tulevina vuosina. Rakennusten ylläpitostrategiassa on neljä strategiatasoa, joista 1 on ylläpitävä strategia (ei tiedossa merkittäviä perusparannustarpeita lähivuosina), 2 on parantava strategia (perusparannustarpeita jonkin verran lähitulevaisuudessa ja ne tehdään), 3 on heikentävä strategia (tuleva käyttö epäselvä, korjataan vain välttämättömimmät viat) ja 4 on myyntiä / purkua odottava (ei korjaustoimia). Elinympäristövaliokunta on päättänyt esittää kaupunginhallitukselle, että rakennusten ylläpitostrategia hyväksytään tiedoksi, ja rakennuttamisinsinööri oikeutetaan valmistelemaan purku- ja myyntikohteiden toimeenpanoa.

Kaupunginhallitus on 11.2.2019 päätöksensä todennut elinympäristövaliokunnan 29.1.2019 käsittelyn tiedokseen. Lisäksi kaupunginhallituksen päätöksessä on todettu, että rakennusten ylläpitostrategiaa tarkistetaan ja päivitetään alkuvuoden 2019 aikana osana palvelujen sopeuttamis- ja talouden tasapainotusohjelman valmistelua.

Kaupunginhallituksen päätöksen 28.10.2019 valmistelutekstissä on todettu, että rakennusten ylläpito-ohjelmaa on päivitetty vuoden 2019 aikana. Kaupunginhallitus on päätöksensä todennut rakennusten ylläpito-ohjelman toimenpiteet ja valmistelutilanteen tiedokseen sekä päättänyt tehdä yhden rakennuksen (Liikekeskus Osala) osalta muutoksen strategiatasoon. Kaupunginhallituksen käsittelyn liiteasiakirjana olleesta rakennusten ylläpitostrategia -nimisestä asiakirjasta ilmenee, että Lapidus-halli on vuoden 2018 osalta merkitty ylläpitostrategian luokkaan 3 ja vuoden 2019 osalta luokkaan 4. Asiakirjaan on lisäksi Lapidus-hallia koskien merkitty, että ”toimintojen siirto ja kiinteistön myynti”.

Elinympäristövaliokunnan päätöksen 22.9.2020 valmistelutekstissä on todettu, että rakennusten ylläpito-ohjelma on päivitetty vastaamaan tämänhetkistä tilannetta. Elinympäristövaliokunta on päättänyt esittää kaupunginhallitukselle, että rakennusten ylläpitostrategia hyväksytään

tiedoksi, ja rakennuttamisinsinööri oikeutetaan valmistelemaan purku- ja myyntikohteiden toimeenpanoa.

Kaupunginhallitus on 12.10.2020 päättänyt jättää asian pöydälle.

Oikeudellinen arviointi

Hallinto-oikeus toteaa, että valituksen perusteella arvioitavana on kaupunginvaltuuston päätöksen lainmukaisuus vuoden 2021 talousarvion osalta. Loimaan kaupungin vuoden 2021 talousarviota ja vuosien 2022–2023 taloussuunnitelmaa koskeva asia on valmisteltu valtuustolle kuntalain 93 §:n edellyttämällä tavalla kaupunginhallituksessa. Valtuuston toimivaltaan kuuluu lähtökohtaisesti itse arvioida, pitääkö se kaupunginhallituksen suorittamaa valmistelua sisällöllisesti riittävänä päätöksenteon pohjaksi ja katsooko se, että sillä on esitettyjen tietojen perusteella käytössään päätöksentekoa varten riittävät selvitykset, vai haluaako se palauttaa asian kaupunginhallitukselle uutta valmistelua varten.

Hallinto-oikeus toteaa, että valtuustossa ei ole tehty ehdotusta asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun, vaan valtuusto on nyt kysymyksessä olevassa asiassa valtuutettu Koiviston kahden kannatetun muutosehdotuksen vuoksi äänestänyt kaupunginhallituksen pohjaehdotusten ja Koiviston vastaehdotusten välillä. Valtuustolla on ollut tiedossaan valtuutettu Koiviston muutosehdotuksensa perusteluna esittämä näkemys siitä, ettei valtuuston päätöksessä voi viitata rakennusten ylläpito-ohjelmaan, jota ei ole tuotu valtuustolle tiedoksi ja josta ei ole vuoden 2020 osalta tehty päätöstä.

Asiassa saadusta selvityksestä ilmenee, että kaupunginjohtaja on valtuutettu Koiviston muutosehdotuksista käydyn keskustelun yhteydessä kerran virheellisesti todennut, että kaupunginvaltuusto olisi hyväksynyt rakennusten ylläpito-ohjelman. Keskustelun jatkuessa on kaupunginjohtaja ennen suoritettuja äänestyksiä kuitenkin kertonut, että kaupunginhallitus on 28.10.2019 hyväksynyt voimassa olevan ylläpito-ohjelman. Lisäksi käydyssä keskustelussa on ennen äänestyksiä sekä valtuutettu Pirosen puheenvuorossa että valtuuston puheenjohtajan toteamana tuotu esille, että kaupunginjohtaja oli erheellisesti maininnut ensin, että kaupunginvaltuusto olisi hyväksynyt ylläpito-ohjelman.

Kaupunginhallitus on 28.10.2019 päätöksensä todennut rakennusten ylläpito-ohjelman toimenpiteet ja valmistelutilanteen tiedokseen sekä päättänyt tehdä yhden rakennuksen osalta muutoksen strategiatasoon. Hallinto-oikeus katsoo, että vaikka kaupunginhallituksen päätöksenä onkin asiakirjan merkitseminen tiedoksi, on pöytäkirjamerkinnän perusteella pääteltävissä, että kysymyksessä on ollut käsittely, jossa kaupunginhallitus on tehnyt ja voinut tehdä tarpeelliseksi katsomiaan muutoksia rakennusten ylläpito-ohjelmaan. Lapidus-halli on sijoitettu kaupunginhallituksen 28.10.2019 käsittelemässä rakennusten ylläpito-ohjelmassa vuoden 2019 osalta luokkaan 4 eli myyntiä / purkua odottava (ei korjaustoimia). Asiakirjaan on lisäksi Lapidus-hallia koskien merkitty, että ”toimintojen siirto ja kiinteistön myynti”.

Hallinto-oikeus toteaa, että valtuuston enemmistö on äänestänyt kaupunginhallituksen pohjaehdotuksen puolesta ja katsonut siten, että valtuustolla on valtuutettu Koiviston muutosehdotuksilleen esittämistä perusteluista huolimatta ollut käytössään riittävät tiedot ja selvitykset pohjaehdotuksen mukaisen päätöksen tekemiseksi. Kaupunginjohtajan valtuustossa käydyssä keskustelussa esittämä erheellinen maininta rakennusten ylläpito-ohjelman valtuustokäsittelystä on oikaistu keskustelun aikana ennen suoritettua äänestystä. Valtuuston kokouksen videotallenteen perusteella on arvioitavissa, ettei valtuutetuille ole voinut jäädä epäselväksi, että kaupunginjohtaja on viitannut puheenvuoroissaan kaupunginhallituksen 28.10.2019 käsittelemään rakennusten ylläpito-ohjelmaan. Kaupunginjohtaja on tuonut puheenvuoroissaan oikean sisältöisesti valtuuston tiedoksi kaupunginhallituksen päätökseen 28.10.2019 sisältyvät Lapidus-hallia koskevat linjaukset. Vastaavasti valtuuston hyväksymään talousarvioon sisältyvät Lapidus-hallia koskevat maininnat vastaavat sisällöltään kaupunginhallituksen päätökseen 28.10.2019 sisältyviä Lapidus-hallia koskevia linjauksia. Valtuuston päätös ei ole perustunut virheelliseen tietoon ja valtuusto on voinut harkintansa mukaan katsoa, että sillä on asiassa suoritettun valmistelun ja esittelyn perusteella edellytykset tehdä päätös asiassa ilman, että rakennusten ylläpito-ohjelmaa on saatettu tiedoksi valtuustolle. Asiassa ei ole oikeudellisesti kysymys yksittäisen luottamushenkilön tiedonsaantioikeutta koskevan kuntalain 83 §:n soveltamistilanteesta.

Valtuustolla on laaja harkintavalta päättää talousarvioon sisällytettävistä tavoitteista ja toimenpiteistä. Valtuusto on voinut harkintansa mukaan päättää, että talousarvion sivuille 111 ja 112 sisällytettävät kaupungin rakennuksia koskevat tavoitteet ja toimenpiteet sidotaan rakennusten ylläpito-ohjelmaan ja että talousarviossa yksilöidään rakennuskohtaisesti ainoastaan Lapidus-hallia koskevat tavoitteet ja toimenpiteet.

Valtuuston valituksenalaisella päätöksellä ei ole ratkaistu Lapidus-hallin vuokralaisten tulevia toimitiloja koskevaa asiaa, eikä hallinto-oikeudessa ole kunnallisvalituksen perusteella arvioitavana, onko kaupungilla velvollisuus osoittaa Lapidus-hallin vuokralaisille uusia toimitiloja. Valtuusto on voinut harkintansa mukaan hyväksyä talousarvioon sisältyvät Lapidus-hallia koskevat tavoitteet ja toimenpiteet, vaikka hallin vuokralaisten tulevia toimitiloja koskevista seikoista ei ollut tuolloin vielä tehty päätöksiä.

Valtuuston päätös ei ole valituksessa esitetyillä perusteilla syntynyt virheellisessä järjestyksessä, valtuusto ei ole ylittänyt toimivaltaansa eikä valtuuston päätös ole muutoinkaan lainvastainen.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 35 §, 37 § 1 mom, 42 § 1 mom ja 79 §
Kuntalaki 14 §, 93 §, 110 § ja 135 § 2 mom

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (Kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeustuomarit Ulla Partanen, Tiina Saari ja Sami Kouki. Asian on esitellyt Sami Kouki.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu ja tulostettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä.

Jakelu

Päätös tavallisena tiedoksiantona sähköisesti

Maarit Koivisto

Hallintolain 56 ja 68 §:n mukaan Maarit Koiviston on viipymättä tämän päätöksen tiedoksi saatuaan ilmoitettava siitä muille valituksen yhdessä tehneille. Jos hän tämän laiminlyö, hän on velvollinen korvaamaan laiminlyönnistä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun ja muihin olosuhteisiin katsoen harkitaan kohtuulliseksi.

Oikeudenkäyntimaksu 260 euroa

Jäljennös

Loimaan kaupunginhallitus, jonka on kuntalain mukaisesti ilmoitettava päätöksestä

Hallinto-oikeuden yhteystiedot

Turun hallinto-oikeus

Sairashuoneenkatu 2-4 (PL 32), 20101 Turku

turku.hao@oikeus.fi

Puh. 029 56 42400

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ PERITTÄVÄ OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Muutoksenhakuasian ja valituslupa-asian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 510 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista tai mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste.

Oikeudenkäyntimaksua ei myöskään peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Lopputuloksesta riippumatta maksu peritään kuitenkin veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta. Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)

Liite hallinto-oikeuden päätökseen**VALITUSOSOITUS (Kunnallisvalitus)**

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aiheutta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika ja tiedoksisaantipäivä

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Jos päätöksestä valitetaan kunnan jäsenelle taikka kuntayhtymän jäsenkunnalle tai sen jäsenelle kuuluvan valitusoikeuden nojalla, valitusaika lasketaan siitä päivästä, jolloin kunta tai kuntayhtymä on julkaissut ilmoituksen yleisessä tietoverkossa.

Jos päätös on annettu asianomaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon **kirjeitse tavallisena tiedoksiantona** lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämistä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

Käytettäessä **todisteellista tiedoksiantotapaa** vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon vastaanottotodistuksen, saantitodistuksen tai tiedoksiantotodistuksen osoittamana päivänä. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä **tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa** vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettamisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. **Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti** tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen tai sähköisen viestin saapumispäivänä.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
  - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
  - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
  - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
  - vaatimusten perustelut
  - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Sen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Asiakirjat voi toimittaa myös sähköisessä asiointipalvelussa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käyntiosoite:	Postiosoite:
Paasivuorenkatu 3	PL 180
00530 Helsinki	00131 HELSINKI

Puhelin: 029 56 40260 (kirjaamo)

Fax: 029 56 40382

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>